

ten doen; met de bekomen natuurlijke meststoffen zal hij zijne gronden kunnen bemesten en aanzienlijker oogsten van beeten, suikerij en vlas bekomen; anderszins zal hij in den veekweek eene bron van welstand vinden.

Om zich met winst op den veekweek te kunnen toelagen, behoeven de landbouwers ruime, warme en goed verluchte stallen.

De landbouwers zullen het best kunnen oordeelen of de heer J. D. L. ten volle gelijk heeft.

Loon van rijken en armen

De koning wint per week	70,000 fr. (1)
Een boerenwerkmán, id.	8 »
De graaf van Vlaanderen, id.	6,000 »
Een metser, id.	15 »
Een bisschop, id.	400 »
Een wever, id.	14 »
Een directeur der Nationale	
Wint gemiddeld per week	2,000 »
Een briefdrager, id.	18 »
Een generaal wint minstens, id.	400 »
Een metsersknaap, id.	12 »
Een minister, id.	425 »
Een timmerman, id.	18 »

De kleine burgers en landbouwers hebben op het einde van 't jaar als loon voor hun naarstig werken de ruine of de hypotheek.

Vergelijk, werklieden van stad en buiten, en vraagst u zelve af of dit niet schandelijk is.

Weg met de maatschappij waarin enkelen in weelde en anderen in ellende leven!

Een edelmoedige prins

De groote, edele en edelhartige (?) Bismarck van Duitschland gaf laatst een doorslaand bewijs van de liefde welke hij de arme arbeiders toedraagt.

Hij is eigenaar van een groot bosch, waarvan hij de boomen wilde doen vellen. Daartoe wendde hij zich tot houthakkers die op zijne gronden wonen; maar de... brave vent vond het loon dat deze werklieden eischen veel te hoog. In plaats van 2 mark (2) wilde hij hen slechts 1 1/2 mark betalen, of ongeveer 1 fr. 88 laags! Dit was volgens hem meer dan voldoende voor eene vrouw met vier of vijf kinderen te onderhouden.

Daar de houthakkers echter volhielden, riep de miljoenrijke uitbuiters de hulp in van zijnen vriend, de keizer. Natuurlijk wilde deze heer niets weigeren aan den verielger van honderdduizenden Fran-

(1) Hierbij dient gezegd te worden dat Leopold kosteloos beschikt over een zevental paleizen, onderhouden op kosten van den Staat. Daarbij reist hij vrij en heeft overal kosteloos toegang.

(2) Een mark is gelijk aan fr. 1,50 van onze munt.

Hengelwerk van « De Landbouwer. » 4

Schetsen van den Buiten

WARE GESCHIEDENIS ONZER DORPEN

door Thilo

En om te verzekeren dat deze namen zelfs bij den eeuwen door iedereen gekend kunnen wezen, is in den voorgevel, — laag genoeg om door iedereen van op de baan gezien te kunnen worden, — een steen ingemetseld met het opschrift: Gegeven door de Weledele familie P... 188...

Geschiedenis en onlervinding leeren ons, dat adelen hoogmoed tweelingsbroeders zijn, die immer samenlijven...

De hoogmoedige, evenwel, telt geene vrienden, hij wordt niet bemind: deze kan hem vreezen voor zijne macht, gene hem vleien uit belangzucht, doch de eerste haat hem in het hart en de tweede bespot hem achter den rug. Buiten de grenzen van zijn machtsgebied zou men hem zelfs al eens den voet durven dwars zetten, wat onzen A...schen nobiljons zoowat een paar jaren geleden is voorgevallen.

Met een ganschen stoet ruiters, knechten, honden en schuimloopers op het grondegebied der gemeente H... ter jacht getrokken zijnde, beet een der jachthonden, op bedoelde ge-

schen en Duitschers, die Duitschland één en sterk maakte, en spoedig zond hij hem eene compagnie soldaten der genie die het werk verrichtten in plaas der arme houthakkers.

De Pruisische bloedhond was zeer voldaan over hunnen arbeid, en als belooning gaf hij de soldaten eenen brief van bedanking mede vóór... hunnen kolonel!

Ziedaar, buitenlieden, waartoe de volksjongens al kunnen dienen. Meent niet dat dit slechts in Duitschland alleen gebeurt. Neen, ook in ons lief België worden de soldaten gebruikt om 't werk van rijke uitbuiters kosteloos te verrichten en in geval van nood zouden zij even goed als in Pruisen hunne werkstakende broeders moeten onderkruipen, om deze te dwingen voor hongerlooonen te arbeiden.

Uitbuiting

Mag ik eens in *De Landbouwer* zooveel het mij mogelijk is, uiteenzetten, door wie de boer maar al te dikwijls op fleschen wordt getrokken?

Er zijn koopmans die gezamenlijk naar buiten trekken; daar komen zij te weet, welken boer er stuks vee te verkoopen heeft, en dan gaan ze daarop los.

De eerste koopman biedt een lage prijs, de boer weigert; de tweede komt een uur of zoo wat later en biedt nog lager dan de eerste, en op die wijze brengen zij den boer aan 't wankelen; de derde biedt wat hooger en de koop wordt gesloten, en... de boer is gefopt.

Komt hij naar de markt met zijn vee, dan weeral wordt hij overrompeld door die koopmans; de eene biedt hem zooveel «schijven», de andere zooveel en die koopmans weten dat zoodanig aan boord te leggen, dat de arme boer in de meeste gevallen zijn vee minder verkoopt dan hij soms op de markt zou kunnen krijgen. Die koopmans weten zeer goed dat die arme boerkens, die met een of ten hoogste twee stukken vee naar den markt komen, centen noodig hebben en op die wijze, daar de man tusschen het hangen en wurgen staat, — geld hebbende om te betalen — profiteeren de koopmans van zulke toestanden.

Met de groote koeboeren gaat het weeral anders, met hen kunnen die speculatoers zoo goed geen weg, en 't zijn weeral de armste dutsen die onder die speculatie het ergst te lijden hebben.

Wij zouden namen kunnen noemen van personen die door dit speculeeren op den honger der boerkens een schoon fortuinje hebben vergaard.

De beenhouwers hebben ook erg met die gasten af te rekenen, dit gaan wij bewijzen.

Er zijn bijvoorbeeld te Gent 8 honderd beesten noodig voor het verbruik; het grootste deel daarvan is reeds opgekocht

meente, eenen eendvogel dood op de hoeve zelf van het boerken aan wien de watervogel toebehoorde.

Het boerken eischte kort en goed dat men hem zijnen vogel betaalde en verbood bovendien nog op zijne gronden te jagen.

Men gaf het manneken wat het vroeg en druiptstaartend ging men de jacht verder voortzetten.

De trotsche kasteelheeren kregen het evenwel niet verteerd dat men hen als gewone lui had durven behandelen, en na afloop der jachtpartij trok de gansche stoet nogmaals de hoeve van den onbeschaamderik voorbij ten einde dezen laatste bij middel van bedreigingen den harteklop aan te jagen. Hoor, evenwel, hoe zij van dit ontwerp nogmaals te huis kwamen.

Aan het hek der hoeve van ons boerken hadden een paar dienstboden post gevat om den attrekkenden stoet te zien voorbijgaan. Daar men nergens den meester zelf bespeurde richtte men het woord tot zijne twee dienaren:

— Uw baas is wel een vieze kwant..., op wiens goed woont hij?

De bovenheft der schuurdeur ging open, een hoofd kwam te voorschijn en eene stem riep ten antwoord op de wraakgierige vraag van den nobiljon:

— Op het goed van den heer Kerkbove de Denterghem; wilt gij hem oogenblikkelijk schrijven, in mijn huis zijn papier, pennen en inkt ter uwer beschikking...

door diezelfde koopmans, die zich onderling zeer wel verstaan en de markt maken. Die drijven de prijzen zeer hoog van den oogst! Ik dat ze zien dat de vraag grooter is of het aanbod, dat wil zeggen dat er min beesten zijn dan er noodig wezen.

Op die wijze loopen die kerels weg met centen der boeren, maar ook van den vleeschhouwer en armen werkmán.

Verstonden de boeren en vleeschhouwers zich onderling, ze zouden die tusschenpersonen kunnen wegruimen, want die komen langs den eenen kant de beesten voor groote prijzen verkoopen, terwijl ze de boeren hunne beesten onder de waarde betalen, omdat de man in de meeste gevallen geld noodig heeft.

Ontmaakt u dus van die speculanten, en boer, vleeschhouwer en werkmán zullen er zich wel bij bevinden.

Voor een volgend nummer zal ik iets schrijven over het belang dat de boeren hebben bij het openen der Hollandsche grens.

RICHARD.

DIT EN DAT

De suikervoortbrengst in België. — Naar een onderzoek gedaan door de suikervabrikanten, bedroeg het getal hectaren grond dat met betteraven was beplant 69.660 hectaren, die in ronde cijfers 2,540,000 ton betteraven opleverden en aan de fabrikanten 11,50 p. c. brut suiker gaven.

De Belgische voortbrengst is gestegen met 292,000 ton of in ronde cijfers 290,000 ton brut suiker.

De 104 suikervabrikanten van België hebben hunne werkzaamheden begonnen. De dienst der accijnsen is aangevangen.

520 agenten voor geheel het land zijn daaraan bevestigd: 104 dienstoversten en 416 ambtenaars. Iedere suikervabriek krijgt een dienstoverste en 4 ambtenaars.

Desuikervabrikanten eindigen gewoonlijk op 15 december.

De ambtenaars in de suikervabrikanten krijgen voor dezen dienst eene vergoeding van 1 fr. 50 per dag.

De konijnen in Australië.

M. Sterling, die terugkomt van eene studiereis in Australië, deelde aan de dagbladen eenige inlichtingen mede over de onnoemelijke schade, die de konijnen in die streken aanrichten.

De konijnen zijn er zoo talrijk als de haren op den hond.

Men is er verplicht geweest een water te vergiften, waarvan ze kwamen drinken, en op eene week dooden ze wel 1400 konijnen.

Op sommige plaatsen is het niet uithoudelijk van den stank, veroorzaakt door de verrotting der doode konijnen.

Het is ongelooflijk wat schade die beestjes aan de landen der boeren te weeg brengen, en het getal der konijnen

Hiermede trok de gansche stoet ruiters, knechten, honden en schuimloopers verder af en werd de jachtpartij van dien dag als gesloten beschouwd.

Of onze jagers zullen gewenscht hebben de genoegens der edele uitspanning van dien dag herhaaldelijk te mogen terugmaken, zou ik hard betwijfelen.

De A... houdt nog eene andere celebritet haar verblijf, namelijk de schatrijke brouwer De G..., vader van den nog gelukkiglijk nog bijtijds uit de Kamers geboortelden klerikalen-volksvertegenwoordiger van dien naam.

Zeggen wij vooreerst dat het minder is als biernaak dan wel als speculant en rekenkundige dat dit heerschap — een parvenu op en top — zijne vermaardheid heeft weten te verwerven.

Maar deze dubbelehoedanigheid heeft hem niet alleenlijk de vermaardheid maar daarbij nog een afgerond fortuintje aangebracht dat op het dubbele van datgene der familie de P... geraamd wordt.

Wanneer De G... u bekijkt, denkt daarom niet dat hij u ziet, of meen niet dat de voorwerpen waarop zijne oogen vallen zijne aandacht boeien. Die man ziet niets dan cijfers; waarheen hij ook de blikken wend, slechts tusschen de rijen en groepen heen getallen met welk zijn geest gedurig bezig is, gewaardt hij zich nog al het overige eenen oogslag toe te wijden. Van den morgen tot den avond loopt en zit hij verdiept in vermenigvuldigingen, verdeelingen, samentellingen

is zoo ontzaglijk groot, dat schier aan geene vermindering te denken valt.

Eene nieuwe eierenbroedster.

— Een bijenhouder had veertien eieren gevonden van patrijzen, welke reeds bebroed waren. Hij besloot ze te plaatsen tusschen twee vel watten boven in een bijenkorf en overdekte alles met haverkaf. Acht dagen daarna had hij, zonder aan de eieren geraakt te hebben, de voldoening de geboorte van veertien patrijzen vast te stellen.

Hoe verrassend ook, is het feit niet buitengewoon. Voor het uitbroeden van eieren is 36 à 39 graden warmte noodig en de gemiddelde warmte der bijenkorven is 36 tot 38 graden. Bovendien is de warmte vochtig, hetgeen noodig is voor het uitkomen.

Het merkwaardigste hierbij is, dat de eieren niet gekeerd werden, zooals dat bij het kunstmatig broeden geschiedt.

Ziedaar dus eene nieuwe wijze van broederij welke ieder bijenhouder voortdurend tot zijne beschikking heeft.

Boomen en bliksem. — In *Die Natur* deelt Dimitris den uitslag mede van belangrijke onderzoekingen door hem gehouden over de vraag: welke boomen het meest door den bliksem worden getroffen? Hij liet daartoe de vonk van een Holtztoestel door verschillende versche houtsoorten gaan. De uitkomst was dat eikenhout reeds na 3 omwentelingen werd gespleten, populierenhout na 5, beukenhout eerst na 15 tot 20.

Niet het watergehalte maar het vetgehalte der boomen bleek invloed te hebben. Boomen met groot vetgehalte, als linden, berken, beuken, trekken den bliksem minder aan dan minder vetrijke, als eik, populier, ahorn, esch en olk. Vandaar zeker de gewoonte om bij gebouwen populieren te planten, omdat deze eene soort van bliksemafleiders vormen.

Het pijnboomhout, dat in den winter eerst rijk aan vetstof is, bleek inderdaad dan meer bestand te zijn tegen den electrischen stroom dan in den zomer. In den winter overtreft het zelfs nog in dit opzicht het beukenhout.

Dood hout bleek minder bestand dan levend hout; daarmede stemt overeen dat doode boomen vaker door den bliksem worden getroffen dan levende.

Bast en bladeren zijn bij alle boomsoorten slechte geleiders. Behaarde bladeren verminderen het gevaar.

Om zurkel op te leggen bestaat er een eenvoudig, doch zeer goed middel:

Men moet zich eerst zurkel aanschaffen, zoo versch mogelijk. Indien men te werk gaat met zurkel, afgesneden in den moeshof, op 't oogenblik, dat men hem wil gebruiken, zal men altijd den besten uitslag bekomen.

en aftrekkingen, bij middel van welke hij zich op de juiste hoogte zijner zaken weet te houden en, op eenen cent na, zijn fortuin kent. Dit laatste wil hij ook met elk jaar zien vergrooten, en wee zijne pachters wanneer hij zich in zijne rekeningen bedrogen vindt. Laat hen vrij klagen dat hunne huizen, stallen of schuren op het invallen staan, dat schouwen en muren het evenwicht dreigen te verliezen: herstellingen zullen zij bekomen wanneer menheer het evenwicht in zijne rekeningen hersteld heeft. Van dit laatste heeft De G... zelfs eene aardige manier.

Zoohaast hij eene som gelds ontvangt die hij niet oogenblikkelijk noodig heeft, zet hij die oogenblikkelijk op intrest uit, al ware het slechts voor acht dagen; ontvangt hij die vandaag, morgen moet zij hem reeds geld winnen. Dit bewijst echter alleenlijk 's mans ongehoorde geldzucht, en onder dezen onverzadigbaren drift zou hij alleen te lijden hebben zoo hij zich bepaalde bij het aanwenden van al dergelijke middelen tot verrijking; men zou de vrekigheid van eenen tachtigjarigen grijsaard hoogstens bespottelijk noemen. Doch, wanneer men verneemt hoe hij met zijne pachters durft handelen, voelen wij onze spotlust zich met verachting vermengen en kunnen wij nog slechts afkeer over hebben voor iemand die, met den eenen voet reeds in het graf, om nog immer rijkdommen te vergaderen, alle palen van menscheijkheid te buiten gaat.

(Wordt voortgezet.)